

7. AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

Az Akadémiai Levéltár 2021-ben is tovább gyarapította állományát, folytatta a begyűjtött anyag feldolgozását és ellátta a levéltári kutató- és ügyfélszolgálatot (az utóbbit leginkább az MTA Titkársága részére).

Az iratállomány növekedése az előző évhez képest csökkent, 11,4 iratfolyóméter (ífm) anyagot vettünk át. Jelentősebb iratmennyiséggel a következő fondok gyarapodtak: 215. MTA Könyvtár (6,96 ífm), 6. Főtitkárhelyettes (1,2 ífm), 235. Néprajztudományi Intézet (1,2 ífm). Ezeknek az iratoknak a jegyzékeit számítógépes változatban (részben Excel táblázatban) is megkapta a levéltár, ami az anyagban való kutatást jelentősen könnyíti. Az év végére az iratállomány mennyisége elérte a 3 894,25 ífm-t.

A levéltár 2021-es tevékenységét is nagyban befolyásolta a koronavírus-járvány. A járványhelyzet miatt hosszú ideig felváltva jártak be a munkatársak, és a munkájuk egy részét otthoni munkában végezték.

Otthoni munkában 2021-ben elkészült – a Tudományos Minősítő Bizottság (TMB) regiszteres füzetei alapján – oklevélszámokkal és egyéb adatokkal együtt egy excel táblázatban a tudományok doktorainak névsora (3922 rekord) és a TMB katalógus cédulák adatainak excel táblázata (39 941 rekord). Sajnos ezt egyelőre még nem lehet feltenni a honlapra, mert most következik a munka legnehezebb rész, egyrészt a lista ellenőrzése, mert bár a kollégák nagyon figyelmesen dolgoztak, az eredeti jegyzék teli van hibával és félreütéssel. Másrészt pedig a szétszórt anyagok egyesítését is el kell végezni. Bár a Tudományos Minősítő Bizottságtól az anyag folyamatosan érkezett be a levéltárba, de különböző okok miatt sok papír nem került be a személyi dossziéba, hanem később egy-egy szál papírként került leadásra. A nőknél a helyzet bonyolultságát még az is fokozza, hogy hol asszonynévvel, hol leánykori névvel szerepeltek. A dossziék egyesítésével egy időben az anyag rendezését, az iratok megfelelő rendbe sorolását is elvégezzük. A munkát már 2020-ban elkezdtük, és 2021-ben is folytattuk, amikor a levéltárban dolgoztak a munkatársak, de az év második felében egy időre abbamaradt a TMB dossziék rendezése, mert más feladatok kerültek előbbre.

A tavasz folyamán az Emberi Erőforrások Minisztériumának Kultúráért Felelős Államtitkársága pályázatot írt ki a közlevéltárak részére szakmai feladataik támogatására. Az Akadémiai Levéltár 800 000 forintos támogatást kapott, amelyből 600 000 forintot a Borospincében levő anyag (főtitkárhelyettesek iratai és a Társadalomtudományi Főosztály iratai) fertőtlenítésére a maradék pénzt pedig savmentes dobozok vásárlására fordított. Így a nyár folyamán kiválogattuk a fertőtlenítésre küldendő anyagot, és kiszedtük a fém tűzőket és a műanyag dossziékat, illetve a fölös példányokat az anyagból, és előrendezve küldtük az anyagot a Pre-Con Kft-nek. Így sikerült 10 ífm anyagot fertőtleníteni és 500 db savmentes dobozt vásárolni.

2021-ben újra dobozoltuk (és részben újra rendeztük) a Magyar Tudományos Tanács iratanyagát. Erre azért volt szükség, mert a régi köttetett dobozok az idők során szétmentek, így új, savmentes dobozokba került az anyag. Elkészült egy új részletes jegyzék is, amely felkerül a honlapra is.

Az év folyamán az elnökségi ülések iratanyagának rendezése mellett folytatódott az ülések fel nem dolgozott hanganyagának a digitalizálása (68 kazetta, illetve orsós magnószalag). Otthoni munkában elkészült a régi orsós magnószalagokon levő hanganyagról készített nyilvántartás excel táblázata (864 rekord).

2021-ben elkezdte munkáját a Magyar Tudományos Akadémia és az Akadémiai Könyvtár 200 éves évfordulójának megünneplését előkészítő Elnökségi Bizottság (MTA 200). Az év folyamán az MTA 200 Bizottság felkérésére a levéltár előzetes anyagot gyűjtött az MTA elnökeit bemutató, a mecénásokról, valamint a tudós nőkről szóló kiadványokhoz, illetve megbeszélést folytattunk a szerkesztőkkel. A levéltár két munkatársa szerzőként, illetve szerkesztőként is rész vesz a munkálatokban, Hay Diana a *Nők a tudomány fellegvárában – Kutatói életutak a Magyar Tudományos Akadémián 1951–2021* munkacímmel készülő kötet egyik szerkesztője, Zsidi Bernát pedig szerzőként vesz részt az *Elnökök, főtitkárok*, illetve a *Mecénásokról* szóló kötetben.

A kutatószolgálati munkát is nagyban befolyásolta a koronavírus járvány. Az év folyamán többször kellett korlátozni a kutatást a járványügyi előírások miatt, sőt tavasszal hosszabb ideig zárva is voltunk. Ennek ellenére, 2021-ben 21 kutató kért és kapott kutatási engedélyt. A kutatók 143 alkalommal 537 raktári egységnyi anyagot kaptak kézhez és 46 oldal másolatot készítettünk részükre. 4 fotójegyet állítottunk ki és 54 esetben írásbeli választ adtunk nekik.

Az ügyfélszolgálati statisztika a következő volt: az MTA Titkárságának (és más érdeklődőnek) 62 esetben (ebből 52 esetben írásban is) adtunk felvilágosítást vagy kerestünk elő iratot. Munkaviszony-igazoláshoz 20 esetben kerestünk elő anyagot vagy írtunk levelet arról, hogy hol található az anyag.

Zsidi Bernát, fiatal kutató részt vett a 2021. szeptember 16–17-én rendezett *Modern Magyarország* című doktorandusz konferencián, és *Az MTA és a rendszerváltás* címmel nagyszerű előadást tartott.

